

ویروس ترامپ در بورس های جهانی

فاطمه سادات میرتسوی خبرنگار گروه اقتصاد

سوم آوریل ۲۰۲۵، دونالد ترامپ، رئیس جمهور ایالات متحده به منظور بازگشت به دوران آمریکای بزرگ، بر واردات کالا از تمام کشورهای جهان تعرفه اعمال کرد. بازارهای جهان در پی این حرکت غیرمنتظره مرد تعرفه‌ای، به یکباره با ششوک روبه‌رو شدند و ریزش های عجیبی را ثبت کردند. بنابر آمارهای رسمی، از روز سوم آوریل که تعرفه کشورها توسط ترامپ اعمال شد، تا عصر هفتم آوریل رقمی معادل ۷٫۴ تریلیون دلار از ارزش بورس آمریکا کاسته شده، همچنین شاخص S&P۵۰۰ آمریکا عصر روز گذشته با ۳٫۷ درصد کاهش به کار خود پایان داد، در حالی که NASDAQ که زیر مجموعه فناوری است، ۳٫۹ درصد از ارزش خود را از دست داد و علاوه بر آن ارزش داو جونز نیز بیش از ۳ درصد کاهش یافت. این شرایط درحالی است که عصر روز گذشته فدرال رزرو اعلام کرد جلسه ویژه غیر علنی در این خصوص برگزار می‌شود. همچنین روز گذشته گلدمن ساکس هشدار داد که تعرفه‌های گسترده رئیس جمهور آمریکا شرایط مالی را سخت‌تر کرده و بر سرمایه‌گذاری فشار وارد می‌کند و احتمال وقوع رکود در اقتصاد آمریکا را افزایش داد. این مؤسسه مالی احتمال وقوع رکود در اقتصاد این کشور طی ۱۲ ماه آینده را از ۳۵ درصد در هفته گذشته به ۴۵ درصد افزایش داد. همچنین پیش‌بینی رشد اقتصاد آمریکا در سال ۲۰۲۵ را از یک درصد به ۰٫۵ درصد کاهش داد. ترس از رکود منجر به ریزش گسترده بازار سهام در کشورهای اروپایی و شرق آسیا و همچنین در هند شد. گرچه آسیب‌پذیری کشورها از جنگ تعرفه‌ای ترامپ به یک اندازه نیست، اما حتی کشورهایی که از تعرفه بالای ترامپ در امان مانده‌اند، نسبت به وقوع رکود جهانی نگران‌اند.

دوشنبهٔ سیاه بازارهای جهانی

بیشترین ریزش بازارهای جهانی در روز دوشنبه هفتم آوریل ثبت شده و این روز در سال ۲۰۲۵ به دوشنبه سیاه در رسانه‌های جهان تعبیر شد. بررسی هانشان می‌دهد این روزها بازارهای آسیایی بدترین دوره خود را در پنج سال اخیر سپری می‌کنند. به گزارش باهو فایننس غول‌هایی مانند آمازون تا عصر روز گذشته هفتم آوریل، به ترتیب بیش از ۵٫۷ درصد کاهش و به ۹۵۵ میلیارد دلار و ۴۹۴ میلیارد دلار ریزش داشته‌اند و این روند همچنان ادامه دارد. افزون بر این ارزش برندهای انویدیا تاکنون بیش از ۹۸۷ میلیارد دلار، گوگل بیش از ۵۳۶ میلیارد دلار و مایکروسافت حدود ۵۰۰ میلیارد دلار سقوط کرده است.

ارزش نفت خام و برنت نیز با گذشت چهار روز از اعمال سیاست‌های تعرفه‌ای، همچنان در حال ریزش است. در معاملات ششم آوریل در عرض ۲۴ ساعت قیمت هر بشکه نفت برنت ۲٫۴ درصد کاهش یافت و به ۶۳٫۹۷ دلار رسید که کمترین میزان از آوریل سال ۲۰۲۱ تاکنون به‌شمار می‌رود. از آن طرف ارزش نفت خام غرب تگزاس ایالات متحده، در همین یازه زمانی، ۵٫۵ درصد کاهش یافت. طای جهانی نیز به عنوان یک سرمایه‌گذاری امن در سراسر دنیا، از روز پنجشنبه پیش از ۴ درصد کاهش یافته و به کمتر از ۳۰۰ دلار در هر اونس (۲۹۸۰ دلار) رسیده است.

سقوط ۷ درصدی سهام در چین

در میان کشورهای جهان، میزان تعرفه اعمال‌شده بر واردات چین، ۳۴ درصد به صورت متقابل بوده که با احتساب تعرفه ۲۰ درصدی پیش از آن به عدد ۵۴ درصد می‌رسد؛ البته که جزء تعرفه‌های سنگین در دنیا به حساب می‌آید. چینی‌ها با ۲۹۵ میلیارد دلار مازاد تجاری با آمریکا و همچنین رقابت با این کشور، در اولویت اول ترامپ برای راه انداختن جنگ تجاری قرار دارند. چین در مقابل، این حرکت ترامپ را قلدری اقتصادی تعبیر نمود و به همین میزان تعرفه متقابل بر کالا های آمریکایی اعمال کرد. شاخص بورس شانگ‌های روز گذشته حدود ۷٫۳ درصد ریزش کرد. همچنین شاخص شنژن ۹٫۶ درصد کاهش یافت.

سقوط ۸ درصدی سهام ژاپن

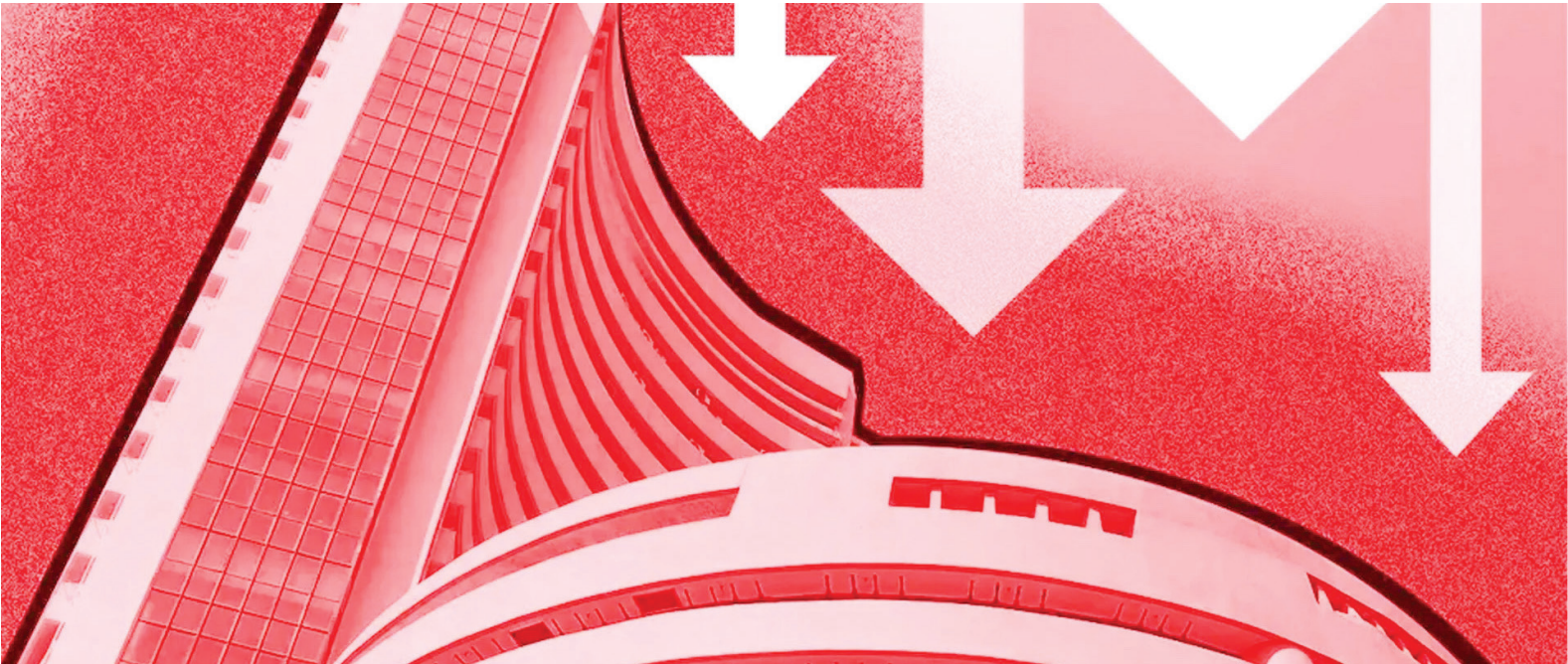
ژاپن که تابه امروز رقمی معادل ۲٫۶ تریلیون دلار در بازار های مالی آمریکا سرمایه‌گذاری کرده است، پس از اعمال تعرفه ۲۵ درصدی بر واردات این کشور، حالا تمایل زیادی برای مذاکره جهت کاهش مازاد تجاری با آمریکا دارد. به گفته مرکز تجارت بین‌المللی، به‌دنبال تصمیم دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا برای اعمال تعرفه ۲۵ درصدی بر بخش خودرو، احتمال می‌رود که ژاپن ۱۷ میلیارد دلار در زمینه صادرات این حوزه از دست بدهد. از طرف دیگر «شاخص بورس نیک‌کی ۲۲۵» ژاپن تا عصر روز گذشته ۷٫۸ درصد افت را ثبت کرد. افزون بر این شاخص دیگر توپیکس در روز گذشته با ۷٫۷ درصد کاهش روبه‌رو شد. گفتنی است سهام غول فناوری سونی در این مدت بیش از ۱۰ درصد سقوط کرد. گروه سافت‌بانک، نزدیک به ۱۲ درصد سقوط کرده و اپراتور یونیکل، فست ریتیلینگ، نزدیک به ۴ درصد کاهش یافته است. در میان خودروسازان، هوندا نزدیک به ۲ درصد و تویوتا بیش از ۲ درصد کاهش یافته‌اند. در بخش فناوری،

الزامات تحقق شعار سال ۱۴۰۴

سیدامیر سیاح در گفت‌وگو با «فرهیختگان»، نام‌گذاری اسسال را بسیار هوشمندانه توصیف کرد و معتقد است این موضوع می‌تواند مشکلات اساسی اقتصاد ایران مانند تورم، بیکاری و رشد را به‌طور ریشه‌ای حل کند. وی تصور برخی مبنی بر اینکه سرمایه‌گذاری حتماً باید خارجی باشد و اینکه اقتصاد ۴۰۰ میلیارد دلاری ایران به ۸۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری نیاز دارد را نادرست می‌داند. سیاح تأکید کرد که حتی اگر نیاز به ۸۰۰ میلیارد دلار باشد، قرار نیست همه این سرمایه‌گذاری یک‌جا انجام شود و تجربه‌های سال‌های ۱۳۵۱ و ۱۳۵۸ این موضوع را نشان می‌دهد. سیاح بیان کرد: «سرمایه‌گذاری خارجی در صورتی که متناسب با ظرفیت جذب اقتصاد و طبق آمایش سرزمین انجام شود، خوب است، اما نباید به این دلیل که سرمایه‌گذاری خارجی نمی‌آید، از سرمایه‌گذاری داخلی غافل شویم.» وی به چالش‌های موجود در ایران اشاره کرد و گفت: «در کشوری که سیاست‌های اقتصادی تغییر ناگهانی دارد، هیچ سرمایه‌گذاری ریسک نمی‌کند. همچنین مشکلاتی مانند طولانی شدن دریافت مجوزها و تغییرات ناگهانی در مقررات، سرمایه‌گذاران خارجی را از ورود به بازار ایران منصرف می‌کند.»

سیاح معتقد است پس از سال‌ها، جهش سرمایه‌گذاری ممکن است، هرچند مسیر دشوار است. برای تحقق این هدف، نیاز به اصلاحات مهم در روش حکمرانی داریم. او پیشنهاد کرد که سه قوه باید با انجام حداقل هفت مجموعه سیاست، زمینه جهش سرمایه‌گذاری در تولید را مهیا

با تشدید احتمال رکود در اقتصاد جهانی، بازار سهام در اروپا و شرق آسیا بدترین سقوط خود را از زمان کرونا تجربه کرد

آوناستت بیش از ۹ درصد سقوط کرده، توکیو الکترن نزدیک به ۸ درصد کاهش یافته و اسکرین هولدنیزکر نزدیک به ۹ درصد افت کرده است. در بخش بانکی، میتسوبیشی UFJ، میزو هو و سومیتومو میتسوبی هر یک بیش از ۱۱ درصد کاهش یافته‌اند. پاناسونیک نیز بیش از ۸ درصد، کنون بیش از ۵ درصد، میتسوبیshi الکتریک بیش از ۶ درصد سقوط کرده‌اند.

رکود ۳ ساله سقوط سهام در هنگ‌کنگ شکست

بازار سهام هنگ‌کنگ در پی نوسانات ناشی از اعلام تعرفه ۳۴ درصدی رئیس جمهور آمریکا، عجیب‌ترین سقوط یک‌روزه خود را در سده اخیر تجربه کرده است. شاخص هانگ‌سنگ – که معیار بازار مالی این کشور است – در روز دوشنبه ۱۳٫۲ درصد سقوط را ثبت کرد که شدیدترین سقوط پس از بحران مالی ۱۹۹۷ بود. بازار سهام تایکس تایوان در پی اعمال این تعرفه نیز به شدت آسیب‌دید ۹٫۷ درصد در روز دوشنبه کاهش یافت که بزرگ‌ترین افت یک‌روزه ثبت‌شده آن است. گفتنی است طبق اعلام رسانه‌های رسمی تایوان تقریباً تمام سهام‌های تایوانی، از جمله Foxconn و TSMC که دو غول صادراتی معروف این کشورند و باعث فعال‌شدن قطع‌کننده‌های مدار شدند، هر دو تقریباً ۱۰ درصد سقوط کردند.

کاهش ارزش سهام کرهٔ جنوبی به پایین‌ترین سطح ۱۷ ماهه

صادرات کره جنوبی به ایالات متحده در سال ۲۰۲۴ به رکورد ۱۲۸ میلیارد دلار رسید که خود به‌عنوان فروش‌ترین محصول ۲۷ درصد از آن را تشکیل می‌دهند. کره جنوبی در سال ۲۰۲۴ دارای مازاد تجاری ۶۶ میلیارد دلاری با آمریکا بوده است. در پی اعمال تعرفه ۲۵ درصد بر واردات این کشور، شاخص بورس کاسبی ۵٫۶ درصد کاهش یافت و به پایین‌ترین سطح ۱۷ ماهه خود رسید، همچنین شاخص ثانویه کاسداک نیز ۵٫۳ درصد کاهش یافت و به ۶۵۱٫۳۰ رسید. غول‌های کاسبی، سامسونگ الکترونیکس و SK Hynix به ترتیب ۵٫۲ درصد و ۹٫۶ درصد کاهش یافتند که به سقوط کلی کاسبی کمک کرد. سایر سهام بزرگ مانند LG Energy Solution و Hyundai Motor نیز خسارات سنگینی را متحمل شدند.

افت بورس ها در انگلیس و آلمان

دونالد ترامپ در پی سیاست‌های تعرفه‌ای، بر واردات کشورهای اتحادیه اروپا ۲۰ درصد تعرفه اعمال کرده است. طبق گزارش بلومبرگ، اروپایی‌ها بیش از ۹ تریلیون دلار سهام شرکت‌های آمریکایی را در اختیار دارند. به دنبال اعمال تعرفه از جانب آمریکا بازار های اروپا، نوسانات مختلفی را در این روزها پشت سر گذاشتند، البته به‌طوری‌که بازار های اروپایی در معاملات اولیه بهتر از بازار های آسیایی ظاهر شدند.

با گذشت چهار روز از اعمال سیاست‌های تعرفه‌ای ترامپ، شاخص اصلی بورس لندن حدوداً ۴ درصد کاهش یافت. بزرگ‌ترین ریزش معاملات اولیه، مالک بریتیش ایرویز، گروه بین‌المللی هواپیمایی (IAG.L) بود که ۱۰٫۵ درصد کاهش یافت، در حالی که شاخص سازنده موتور رولز رویس تقریباً ۱۰٫۲ درصد سقوط کرد.

شاخص سهام داکس آلمان عصر روز گذشته ۷ آوریل ۶٫۶ درصد کاهش یافت اما تا اواسط روز نیمی از این کاهش را جبران کرد، در حالی که شاخص کاک ۴۰ حدوداً ۳٫۸ درصد ریزش داشت.

شاخص پان‌اروپایی استوکس ۶۰۰ در معاملات روز گذشته حدود ۴٫۲ درصد

کاهش داشت. از آن طرف، سهام داو با ۳٫۲ درصد کاهش روبه‌رو شد، در حالی که شاخص S&P۵۰۰ حدوداً ۳٫۴ درصد افت کرد. گفتنی است ناسداک که به فناوری سنگین معروف است، ۹٫۳ درصد ریزش داشت، همچنین بازار سهام فرانسه نیز تا عصر روز گذشته حدوداً ۴٫۸ درصد ریزش را پشت سر گذاشت و به شاخص ۶۹۲۱٫۱۲ رسید.

افت ۴ تا ۶ درصدی بازارهای ایتالیا

در پی سقوط گسترده بازار سهام در اروپا، ایتالیا بیشترین کاهش را داشت و ۶٫۹ درصد در روز گذشته ریزش کرد. شاخص FTSEMIB که به‌عنوان IT۲۰ نیز شناخته می‌شود، شاخص استاندارد بورس ملی ایتالیاست. این شاخص شامل ۴۰ سهام ایتالیایی بر معامله‌ا شرکت‌های پیش‌رو در بخش‌های هستند. تا لحظه نگارش این گزارش، روز گذشته شاخص مذکور ریزش ۴ درصدی داشته است.

افت ۴ درصدی بازارها در استرالیا

در استرالیا نیز شاخص ASX۲۰۰ حدوداً ۴٫۲ درصد کاهش را ثبت کرد، در حالی که شاخص NZX۵۰ نیوزیلند در یک روز تقریباً ۴ درصد ریزش را پشت سر گذاشت.

افت ۴٫۲ درصدی بورس سوئیس

شاخص بازار سوئیس (SMD) هم‌اکنون ۲۰ سهم بزرگ و نقدشونده را شامل می‌شود. SMI تقریباً ۷۵ درصد از ارزش بازار سهام سوئیس را پوشش می‌دهد و یک شاخص اصلی در تحولات اقتصادی سوئیس است. این شاخص تا زمان تنظیم گزارش حاضر، ۴٫۲ درصد ریزش داشته است. البته ریزش این شاخص در ساعت اول بازگشایی حدود ۷ درصد بوده که در نهایت تا زمان تنظیم این گزارش به عدد ۴٫۲ درصد رسیده است.

افت ۴٫۷ درصدی بورس هلند

بورس آمستردام، به عنوان قدیمی‌ترین بازار سهام مدرن جهان، نقشی کلیدی در اقتصاد جهانی ایفا می‌کند. این بازار با قدمت بیش از ۴۰۰ سال، میزان برخی از بزرگ‌ترین شرکت‌های چندملیتی دنیاست و دروازه‌ای مهم برای سرمایه‌گذاری در اروپا محسوب می‌شود. شاخص معروف این بورس شاخص AEX است. این شاخص در ابتدای شروع به کار خود ۶٫۲ درصد ریزش کرده بود که تا لحظه تنظیم این گزارش، میزان افت شاخص ۴٫۷ درصد است.

سقوط ۴ درصدی بازارها در هند

اعلامیه هفته گذشته دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده مبنی بر افزایش تعرفه‌ها، که باعث ترس از رکود اقتصاد جهانی شد، در روز دوشنبه موجی از آشفتگی در بازارهای هند را در بر داشت و شاخص‌های کلیدی بورس در این کشور یافت و به ۳۵۴۰ واحد رسید، عددی که پایین‌ترین حد خود در چهار

نفتی NIFTY50 شاخص معیار بازار سهام هند بود نمایانگر میانگین وزنی ۵۰ شرکت بزرگ هندی است که در بازار بورس اوراق بهادار هند ملی فهرست شده‌اند. براساس آخرین اطلاعات (تا ساعت ۱۷ روز گذشته) شاخص NIFTY 50 با کاهش ۳٫۲ درصدی، به ارتفاع ۲۲۱۶۱ واحد رسید. مقایسه این عدد با عدد ۲۳ هزار و ۵۴۵ واحدی در یک هفته گذشته حکایت از سقوط ۵٫۸ درصدی این شاخص طی هفت روز اخیر دارد.

سقوط سهام هند به دنبال افزایش شدید تعرفه‌های آمریکا بود که ناشی از ترس

و بخش‌های عمومی غیردولتی بر این باورند که سرمایه‌گذاری تنها وظیفه دولت است. اما رهبر انقلاب ۲۰ سال پیش در سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، دولت و بخش عمومی را از رقابت با بخش خصوصی منع کرده‌اند. سرمایه‌گذاری دولت تنها در موارد ضروری مجاز است. تحقق شعار امسال نیازمند اجرای کامل قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۴ توسط دولت و نهادهای عمومی است، به‌ویژه مواد ۸ تا ۸ آن، تا بخش خصوصی بتواند بدون رقابت غیر منصفانه سرمایه‌گذاری کند.»

شفافیت مالی؛ کلید مهار اقتصاد زیرزمینی

سیاح افزود: «وجود اقتصاد زیرزمینی و ورود کالا‌ها قاچاق مانع رشد سرمایه‌گذاری تولیدی در ایران است.» وی با اشاره به کاربرد فناوری‌های نوین مبنی بر امکان شناسایی اقتصاد زیرزمینی، بر لزوم شناسایی کامل تراکنش‌های مالی تأکید کرد: «پیشنهاد می‌شود که مجلس از بانک مرکزی و سازمان امور مالیاتی بخواهد حساب‌های تجاری را به شناسه واحد متصل کنند و حساب‌های فاقد هویت را ببندند. با این اقدامات، استفاده از تراکنش‌های بانکی برای کسب‌وکارهای زیرزمینی دشوار شده و دولت می‌تواند اقتصاد زیرزمینی را مهار کرده و فضای سرمایه‌گذاری سالم را جذاب‌تر کند.»

وی اضافه کرد: «واقعیت این است که سرمایه‌گذاران جدید در ایران با

انواع مفسررات مبهم و پیچیده مالیاتی، بانکی، تأمین اجتماعی و اخذ انشعابات آب، برق و گاز مواجه هستند. دولت باید با راه‌اندازی نهضت مقررات‌زدایی، مقررات اضافی که سال‌ها در فرایندهای کاری ادارات دولتی رسوب کرده‌اند را شناسایی و حذف کند. این اقدام می‌تواند دست‌وپای کارآفرینان را باز کرده و سرمایه‌گذاری تولیدی در ایران را جذاب‌تر کند.»

در شرایط فعلی کشور، تعلل جایز نیست

در پایان سیاح تصریح کرد: «متأسفانه، ضمانت‌های پایین حقوق مالکیت در ایران موجب افزایش کلاهبرداری و عدم ایفای تعهدات در قرارداده‌ها شده و این وضعیت جذابیت سرمایه‌گذاری را کاهش داده است.» وی افزود: «کارآفرینان و سرمایه‌گذاران همواره از عدم اجرای احکام قانونی و ترک فعل‌های دستگاه‌های اجرایی گلایه دارند. قوه قضائیه باید این تسرک فعل‌ها را پیگیری کند و ضمانت اجرای قوانین را بالا ببرد تا حقوق شهروندان و سرمایه‌گذاران به‌طور مؤثری تأمین شود.

این اقدام می‌تواند به ایجاد امنیت اقتصادی و رشد سرمایه‌گذاری کمک کند و باید امسال انجام شود تا مردم تأثیرات مثبت آن را در معیشت و رضایت خود احساس کنند. با وجود این راهکارهای روشن و نیاز مردم به بهبود شرایط معیشتی، تعلل در تحقق شعار امسال واقعاً منصفانه نیست.»

مدیر مسئول:

محمد امین ایمانجانی

قائم مقام مدیر مسئول:

مسعود فروغی

سر دبیر:

محمد ذکری:

تلفن و فکس:

۰۲۱)۶۲۹۹۹۴۹۵

کد پستی:

۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶

چاپ:

چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی

نشانی:

خیابان حافظ، پلین تر از جمهوری

رویمروی ساختمان بورس

ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم